

FUNDACJA GENERALI ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni
związanych z Komunistycznym Rządem w Polsce
Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0042 55 65 22 165
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
IP 956 16 25 127; REGON 87050 736
KRS 00000 41992
r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 02

genimusz Szeliga

7-100 Tomini

Chojnice
JOW. Gr. P. AK
Szeliga Eugeniusz
ps. „Ptaszyna”
M: 1450/2336 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Szeliga Eugeniusz

T: N: A450/2336 Pom.

Chojnice 50 W Gr. Pom.
-AD

I/1. Relacja

k. 2 s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

k. 2 s. 1-2

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne. —

IV. Korespondencja

1) ołot. kpr. komb. art.

k. 3 s. 1-3

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 2

VI. Fotografie

brak

1/11. Relacja - Szeliga Eugeniusz

1. Relacja - Syciomys Eugeniusz
Szeliga z 28.08.1995, mpis kroskop. onyf. k.2 s.1-2

Ż y c i o r y s

Urodziłem się dnia 08. października 1930r. w Bydgoszczy. Synem jestem Dawida Szeligi i Marty Szeliga z domu Wysocka.

We wrześniu 1939r. II wojna światowa zastała mnie u babci w Wielu w Ckojnicach. Rozdzielony z rodzicami mieszkalem z babcią 76 letnią do sierpnia 1940r. w Wielu. W okupacji uczęszczałem do szkoły podstawowej niemieckiej w Wielu, okresowo nauczanie przerywano lub Polaków odsyłano - wyrzucano ze szkoły. Po wyrzuceniu nas z mieszkania w Wielu zamieszkaliśmy w osadzie leśnej (oddzielonej od najbliższej wsi 8 km) w Popówce-Lubnia gm. Brusy.

Na moją działalność dla podziemia i w podziemiu miała wpływ patriotyczna postawa mojej matki.

Matka uczestniczyła wraz z W.P.w., Krwawej Niedzieli Bydgoskiej 03.09.1939: była w ochotniczych szeregach sanitarnych W.P. jako sanitariuszka PCK. Po rozwiązaniu jednostek sanitarnych, po bitwie pod Sochaczewem przybyła do Wielu, ukrywając się (w okolicy) przed zemstą Niemców z Bydgoszczy.

W osadzie leśnej - Popówka, matka udzielała życzliwej gościnności osobom potrzebującym pomocy wprzegając i mnie do niesienia pomocy.

W okolicy Wielu organizowała się i dobrze rozwijała TOW - Tajna Organizacja Wojskowa „Gryf Pomorski” - AK. /organizatorem był m.i. ks. ppułk. Józef Wryczaproboszcz naszej parafii z Wielu/. Na wniosek kilka osób z TOW /„Gryf Pomorski” i akceptacji dowództwa - TOW zaproponowano mojej matce wstąpienie do organizacji - TOW ze względu na dotychczasową jej działalność - niesioną pomoc.

Zaprzysiężono matkę i mnie do TOW w maju 1942 r. nadając mi pseudonim „Ptaszyna”. Zobowiązaliśmy się pod przysięgą wykonywania zadań wyznaczonych, współpracy i niesienia pomocy, oraz zachowania konspiracji. Szkolono mnie i powierzano zadania zwiadowcy - łącznika, przewodnika i zaopatrzeniowca.

Początkowo - obserwacja najbliższej okolicy, następnie obserwacja posterunków policji niemieckiej w okolicznych wsiach, akeje gestapo w okolicy i ich kontakty. Po zorganizowaniu przez Niemców w okolicy /Wielu/ oddziałów Jagdkomando obserwacja ich posterunku zapobiegała „wpadkom” - aresztowaniom. Wykorzystywano mnie jako chłopca - ucznia, który mógł się swobodnie poruszać /rowerem/ po zagrodach i okolicznych wioskach nie wzbudzając podejrzeń. Przewoziłem tajną korespondencję dla określonych osób w innych miejscowościach. Bywałem często przewodnikiem. W sytuacjach zagrożenia dla dorosłych /łapanka/ wysyłano mnie na zwiad rozpoznawczy. Urzymywałem z matką stały kontakt konspiracyjny i zaopatrzeniowy z miasteczkiem Brusy /odległym 16 km./ W 1943 r. Niemcy rozpoczęli budowę poligonu wojskowego /od Ckojnic do Królewca/ 75km na 150 km. /

Zwiększył się ruch wojska i grup SS, przesiedlano ludność i wysiedlano do obozu przesiedleńczego w Potulicach. Grupy SS organizowały obławy w lasach i łapanki w okolicy, dorosłe osoby zabierali i przymuszali do kopania rowów. W osadzie leśnej Popówka pozostałem z matką jako jedyne osoby zaufane, związane z grupą bojową Oddziału „Szyszki” .

Zimą 1944/45 r. dla części osób z grupy bojowej Oddziału „Szyski” bytujących w bunkrach leśnych byłem jedynym łącznikiem ze światem. Przechodząc informacje dostarczałem naszej grupie bojowej artykuły przeznaczone do codziennego użytku /karbid, nafta, ogniwa, mydło, leki, żywność, itp.

Poza działalnością konspiracyjną prowadziliśmy z matką działalność wspierającą. Dla osób podopiecznych wysyłaliśmy paczki żywnościowe, organizowaliśmy wysyłanie paczek żywnościowych do obozów koncentracyjnych i obozu przelotowego w Potulicach.

Oficjalnie mieszkaliśmy z babcią, która w ramach grupy narodowociowej nie przyjęła „Eindeutsche”-groziła nam wywózka do obozów w Potulicach. Po wojnie wszystkie kontakty się zerwały, ludzie rozproszeni po kraju. Z ujawnieniem swojej działalności nikt się nie spieszył, po represjach niektórych działaczy z TOW „Gryf Pomorski”.

Przynależność do TOW była politycznym obciążeniem w minionym okresie.

W roku 1947 ukończyłem szkołę podstawową w Bydgoszczy.

W 1951 zdałem „małą maturę” z zakresu liceum ogólnokształcącego w Bydgoszczy. Dalszą naukę kontynuowałem w Państwowym Liceum Felczerów w Toruniu od 01.09.1951r. do 26.06.1954r. Nakazem pracy zostałem skierowany do dyspozycji Prezydium WRN. Wydział Zdrowia w Bydgoszczy jako felczer. W charakterze felczera, później starszego felczera zatrudniony byłem w placówkach Służby Zdrowia na terenie woj. bydgoskiego. Przed rozpoczęciem studiów medycznych pracowałem w Miejskiej Przychodni Odwodowej i Szpitalu Miejskim w Toruniu.

W latach od 01.10.1969r. do 02.07.1975r. studiowałem w Akademii Medycznej w Gdańsku na Wydziale Lekarskim. W czasie wakacji pracowałem w placówkach Służby Zdrowia utrzymując ciągłość pracy i nauki.

Od 02.08.1975 r. rozpocząłem pracę w Zespole Opieki Zdrowotnej w Lipnie w charakterze lekarza med. na stanowisku kierownika Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Mazowszu. Na zasadzie porozumienia między zakładami przeszedłem do pracy w ZOZ w Pucku od 1.10.1977r. do 31.12.1977r.

Na tej samej zasadzie z powodów rodzinnych przeszedłem do ZOZ w Toruniu od 01.01.1978r. do chwili obecnej pracując w Toruniu. W wyniku reorganizacji ZOZ. zmieniła się dyrekcja i nazwa pracodawcy na Zespół Zapobiegawczo-Leczniczy nr.2 w Toruniu w którym pracuję do chwili obecnej.

Po wyzwoleniu do organizacji politycznych nie należałem.

Toruń dnia 28.08.1995r.

/-/ Eugeniusz Szeliga

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:
Seeliga Eugeniusz

1. "Osiedlenie śniadko" - Jan a Edmunda
Dobko ps. "Maryka" z 24.03.1995,
kserokop. oryg. k. 1 s. 1

2. "Osiedlenie śniadko" - Jadwiga Dobek
sam. Rytko - Skelotuch z 3.08.1995,
kserokop. oryg. k. 1 s. 2

JAN EDMUND DOBEK
ul. Działkowicza Nr 2 m 39
58-506 JELENIA GÓRA

24.03.1935

ps. "Meryla"

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężczyzn nazwisko panieńskie)

OSWIADCZENIE SWIADKA

Ja, uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. -- od -- do)
Tajnej Organizacji Wojskowej "Gryf Pomorski" PK

Okres działalności: II - 1940 do III - 1945 / 8.03.1945

Świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się
dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer TK 2193235

wystawnionym dnia przez 28.06.1962r. - KP MO Jelenia Góra

oświadczam, że Ob. Szeliga Eugeniusz syn (córka) Ludwika

urodz. dnia 8 października 1930r. w Bydgoszczy

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (cą) oświadczenie

i czasokres od - do) W/w oświadczenie posiada osobiście, która z młodzie-
mim rykiem w czasie okupacji niemieckiej mieszkała w Lubu-
-Popółce, gm. Bniemy, p. Chojnice, woj. Bydgoszcz. Syn Eugeniusz
i matka jego byli reprezentantami osobowości Tow. "Gryf
Pomorski" od marca 1942 r. w grupie bojowej "Szyby"
kontaktującej z woj. ugrupowaniem do dokonania akcji
bojowej w kierunku obozu "Szyby" t.j. do 8.03.1945r.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) Ptaszyna

stopień wojskowy, pełnił funkcję Łucyka

oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,
miejscowości, czasokresy itp.) W/w postać reprezentowała przed wojną grupę
struktur Tow. "Gryf Pomorski" PK por. Kłyszewski Józef Lewon

ps. "Ludwik" młodszy ps. "Ptaszyna" w okresie V. 1942 - III. 1945 posiadał
funkcję Łucyka, prowadził korespondencję, walczył
o sukcesach policy, kachetomanda, wojsk i transportach, które przynosiły
jego matce. Dostarczał materię lekarstwa, opatrunki, brzozy, środki
i kodowe do przemieszczenia. Był dzielny chłopcem, wykazywał
współczucie, odwagę i poświęcenie. Wszedł w grupie bojowej "Szyby"
i innych grupach bojowych w tym czasie. Mieszkał w domu. Dostar-
czał materię, przynosił ją do ukrycia w celu poleceń
przed areną i wyciągnięciem z łaprow.

Yadwiga Rytko - Helmut
p.p. Meneimie
ul. Ciesielskiego 12 m. 15
81-881 Sopot - Brodusko
2 domu Dabek

Sopot dnia 3 marca 1995

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego odwiedzenie
(dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) - (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. - od - do)
w latach 1942-1944 - Tow. Gryf Pomorski Oddział Węgierski
"Szyszki" grupa szturmowa por. Klemensa Jęsa ps. "Ludwik"

świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się
dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer SY-6958106
wystawnionym dnia przez RPMD-Sopot dnia 11 września 1970,
oświadczam, że Ob. Szeliga Eugeniusz syn (córka) Ludwika i Marty,
urodz. dnia 8 października 1930r. w Bydgoszczy

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) - wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (ca) oświadczenie
i czasokres od - do) W/w i jego matka Martę Szeliga posiada osobiście, która
z wieloletnim przebiegiem w czasie okupacji niemieckiej przebywała w kwaterach
- Popowce, gm. Brusy, p. Chojnice, ko. Bydgoszcz. Oboje byli przemyślnymi
osobami. Tow. Gryf Pomorski. Od listopada 1942 do sierpnia 1944 w grupie
bojowej "Szyszki" dowodzonej przez por. Klemensa Jęsa ps. "Ludwik"
zaprzysiężeni Eugeniusz i jego dobowe d-cą grupy Tow. Gryf Pomorski
por. Klemens Jęsa ps. "Ludwik" Matejko Kł ps. "Ptaszyca".
Kontakty z w/w. utrzymywane w grupie bojowej tegoż Oddziału
"Szyszki" do końca grudnia 1944r.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) "Ptaszyca"
stopień wojskowy, pełnił funkcję Łeżownika - przesyłacza
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,
miejscowości, czasokresy itp.) Od końca listopada 1942 do końca grudnia 1944,
pełnił obowiązki łącznika - przesyłacza, dostarczał obywatelom pomorskim
przebiegiem choroby i udzielał pomocy w opatrunku i technicznym
Przenosił najważniejsze dokumenty, wyfrzy o miejscu wojsk, faktach -
mendo, gestapo i policji, które przesyłała jego matka. Dostarczał grupie
bojowej "Szyszki" lekarstwa, opatrunki, lekarzy do przewożenia przesyłacz.
Ze względu na przemienienie w mieszalnicę - strażnik w tym punkcie
tutaj przed podaniem gestapo i policji SS i przesyłacz przesyłał
toż jego meldunkami i inne były przygotowane przesyłacz i przesyłacz
Był dzielny chłopcem, w każdym momencie odważny i przesyłacz
Grupa bojowa "Szyszki" i innych grup przesyłacz przesyłacz
wielu. Dostarczał meldunki przesyłacz z sy do przesyłacz
w celu polaków przed aresztowaniem i przesyłacz do lat 8-10.

IV/11. Korespondencja nt. uprawnień
kombatanckich. Szeliga Eugeniusz

1. Pismo Urz. do Spraw Kombatanckich
i Osób Represjonowanych z 21.01.2004
i 31.01.2005, oryg. k. 2 s. 1-2
2. Pismo Fundacji nt. działalności
konspiracyjnej E. Szeligi - z 14.01.2005
- Urząd do Spraw Kombatanckich i Osób
Represjonowanych, kserokop. oryg. k. 1 s. 3

**URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH**

DEPARTAMENT ORZECZNICTWA

Warszawa, 31 stycznia 2005 r.

**Nr sprawy:
DO III/K0791/K-1065402/2005**

**Fundacja – Archiwum i Muzeum
Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu
87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2**

FUNDACJA	
"Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek" w Toruniu	
Wpłynęło dnia:	8.02.2005
L. dz.	209/Pom-410/05
Załączniki:
Referent:

W związku z prowadzonym postępowaniem weryfikacyjnym w przedmiocie uprawnień Pana Eugeniusza Ludwika Szeligi, s. Ludwika, ur. 8.10.1930 r. w Bydgoszczy, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zwraca się ponownie z uprzejmą prośbą o udzielenie opinii w kwestii przynależności i działalności w/wym. w organizacji „Gryf Pomorski”

Powyższe informacje są niezbędne do realizacji przepisów ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego / tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 42 poz. 371/.

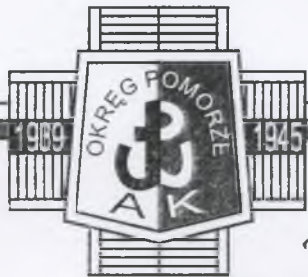
Na pismo z dnia 21.01.2004 r. do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi.

Przy korespondencji prosimy powoływać się na numer sprawy.

SPECJALISTA
Michał Frydrychowicz
Michał Frydrychowicz

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/archiwum> • E-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Pom-410

L. ob. 295/2-052/05

colp. l. dz. 209

- inf. o Eugeniuszu Szelidze

Urząd do Spraw Kombatantów

i

Osób Represjonowanych

Departament Orzecznictwa

ul. Wspólna 2/4

00 - 926 Warszawa

W odpowiedzi na pismo - DO III/ KO791/K-1065402/2005 - uprzejmie informuję, iż nazwisko Pana Eugeniusza Szeligi jako łącznika do oddziałów partyzanckich TOW „Gryf Pomorski” potem Armii Krajowej zostało wymienione w znajdującej się w naszym Archiwum relacji Jana Edmunda Dobka ps. „Maryla” i Anny Rekowski ps. „Łobuzek”. zam. Dobek (sygn. M: 801/ 1526 Pom). Według wymienionej relacji Eugeniusz Szeliga był zaprzysiężonym członkiem TOW „Gryf Pomorski”, a dom w Popówce, pow. Chojnice, stanowił punkt kontaktowy i kwaterę konspiracyjną Oddziału Partyzanckiego „Szyszki”, (TOW „Gryf Pomorski”, następnie AK). Kwaterę prowadziła i łącznością kierowała m.in. Marta Szeliga, matka Eugeniusza, której działalność konspiracyjną potwierdza także Jan Zenon Klaman ps. „Ludwik” (sygn. M: 417/1042 Pom.), dca grupy partyzanckiej TOW „Gryf Pomorski”, AK (Oddział Partyzancki „Szyszki”), Dzienisz Anna (sygn. K: 102/102 Pom.), Wituszyńska Irena (sygn. K: 114/114 Pom). Eugeniusz Szeliga działalność konspiracyjną wraz z matką prowadził do 8 marca 1945 r., tj. do czasu zakończenia działań wojennych na tamtym terenie. Jego działalność w zakresie utrzymania łączności i zaopatrzenia oddz. partyzanckich znacznie się zintensyfikowała od marca 1944 r., gdy inni członkowie rodziny zaangażowani w walkę z okupantem, zostali wywiezieni do obozu w Potulicach k. Nakła.

Z poważaniem

Elżbieta Skerska dokumentalistka

T:K: 1450/2336 Pom.

Chojnice

Seeliga Eugeniusz
V. Karty informacyjne
k. 2

Szeliga Eugeniusz

Chojnice 1
JW Gr. Pom.
- 17 32 (?)

zob: T. N: 801/1526 Pom.

Dobek Jan Edmund (Chojnice)

9.12.11 '05

Chojnice²

Szeli ga Eugeniusz

zob: „19 mroku macy...”, opr. Klemens

Przepełński, Chojnice 1986, s. 56
(Gieniek); także książka „Kierochy”/1
Jan Klaman II: 417/1042 Pom.
(Chojnice)

28.11.05

Szelega Eugeniusz

